

Module 2: Beveiligen en online Privacy

Informatiedocument voor workshopleiders en docenten

Duur: 2 theorielessen van elk 50 minuten, 2 blokken praktijklessen van elk 100 minuten.

Sociaal met media

Het doel van de module is dat de leerlingen bewust worden van de verschillende rollen die spelen bij een situatie waar er sprake is van cyberpesten. Er is een 'slachtoffer', een pester medeleerlingen, een school en ouders. Het verschilt per rol hoe iemand met de situatie omgaat. Door de leerling bewust te maken van de verschillende rollen en na te laten denken op welke manier ze deze groepen kunnen helpen of waarschuwen, krijgt de leerling de benodigde kennis die nodig is om gedragsverandering te realiseren en cyberpesten te verminderen.

Procesdoelen:

De leerling:

- Is zich bewust van de gevolgen van zijn eigen online gedrag en handelen op sociale media.
- Is zich bewust dat (cyber)pesten minder kan worden als de klas in actie komt tegen de pesters.
- Begrijpt dat deze rollen verschillende doelgroepen zijn die ze op verschillende manier kunnen aanspreken.
- Begrijpt dat een poster een communicatiemiddel is waarmee ze een boodschap kunnen overbrengen.
- Leert zich te uiten over het thema cyberpesten en kan deze mening omzetten in beeld.
- Leert de basisbeginselen van fotobewerking door hun eigen beelden te bewerken in verschillende bewerkingsprogramma's.

Materiaal en media:

- Schetsformulier
- Online bewerkingsprogramma Pixlr.com en Postermywall.com
- Opdrachtkartjes leerlingen
- Fotocamera's
- Handleiding in prezi van Pixlr en Postermywall.com

Theorieles 1 - Module 2

Door: Docent praktijkonderwijs/ in klaslokaal met smartboard/ 1 lesuur

In de eerste theorieles over cyberpesten worden de leerlingen geconfronteerd met verschillende feiten over cyberpesten. Wat gebeurt er nou precies online en hoe voel je je daarbij? Er wordt een oefening gedaan en er worden tips besproken tegen het pesten. Tot slot kijken ze de trailer van It's up to you, die in de volgende les behandeld zal worden.

Introductie cyberpesten met filmpje

Bekijk eerst het filmpje over cyberpesten om het onderwerp bij de leerlingen te introduceren. Bespreek de inhoud met hen.

Oefening

Iedere leerling schrijft iets onaardigs op wat in het verleden tegen hen is gezegd op social media en iedere leerling schrijft iets onaardig op wat hij/ zij in het verleden tegen iemand anders heeft gezegd op social media. De leerlingen gooien het propje naar voren en de docent raapt ze op. De briefjes zijn anoniem en het gaat er dus niet om wie wat heeft gezegd, maar om de leerlingen bewust te maken van de dingen die er allemaal online tegen elkaar gezegd worden. Wat vinden ze hiervan?

8 tips tegen cyberpesten.

In de klas bespreek je de gegeven tips tegen cyberpesten (zie prezi)

1. Antwoord nooit op pestberichten. Zo moedig je de pester alleen aan.
2. Blokkeer de pester op social media en voeg alleen vrienden toe.
3. Bewaar de berichten als bewijs. Maak een screenshot.
4. Je kunt ook chatten met de kindertelefoon. Kijk op www.kindertelefoon.nl
5. Praat erover met iemand die je kan helpen, zoals je ouders, de docent of de politie. Geef de pester aan!
6. Geef je wachtwoord nooit aan iemand door. Anderen kunnen uit jouw naam pestberichten versturen.
7. Verander je bijnaam en je email adres. Word je erg gepest? Verander dan ook je telefoonnummer.
8. Blijf positief. Met hulp komt alles goed!
9. Met z'n allen kun je de gepeste leerling helpen! Sta op tegen pesten. (deze dia staat vanwege het belang ervan op een aparte slide in de prezi)

Introductie volgende les met trailer van It's up to you.

Bekijk samen met de leerlingen de trailer van de interactieve film it's up to you. Deze film gaan de leerlingen in de volgende les kijken.

Theorieles 2 - Module 2

Door: Docent praktijkonderwijs/ in klaslokaal met smartboard/ 1 lesuur

In de tweede les kijkt de docent samen met de leerlingen klassikaal de interactieve film *It's up to you*. Op de site van *it's up to you* kun je als docent een testaccount aanmaken, waarmee je de film klassikaal kunt bekijken. Het is niet nodig dit voor alle leerlingen te doen, tenzij je de leerlingen de film zelfstandig wilt laten doorlopen.

"In de film wordt de hoofdpersoon geconfronteerd met een aantal peestsituaties. Door de jongeren zelf keuzes van de hoofdpersoon te laten maken ervaren ze de gevolgen van hun acties en creëren ze hun eigen persoonlijke verhaal. Hierdoor wordt in de discussie het onderwerp vanuit verschillende kanten belicht en leren jongeren van elkaar wat hun rol als individu en als klas is in cyberpesten" (bron itsuptoyou.nu)

Lesonderdelen:

1. Introductie van de praktijkles en kort toetsen wat er van voorgaande les is onthouden.
2. De docent introduceert de online film *It's up to you*. Aan de hand van een korte film kruipen de leerlingen in de huid van een leeftijdsgenoot die als buitenstaander een aantal peestsituaties heeft meegemaakt. Voor de leerlingen moet het duidelijk worden dat ze tijdens het kijken van de film voor keuzemomenten komen te staan waar ze beslissingen over nemen: worden ze medeplichtig aan het pesten, komen ze in actie of negeren ze het pestgedrag? Aan de hand van de gemaakte keuzes wordt het verhaal vervolgd en waar het verhaal eindigt, hangt af van de gemaakte keuzes.

De film wordt twee keer bekeken vanuit twee verschillende perspectieven. Laat de hoofdpersoon de eerste keer meedoen aan de pesterijen en de tweede keer in actie komen tegen de pesterijen. Leg aan de leerlingen uit, voordat de film vertoont wordt, dat er bij cyberpesten verschillende mensen betrokken zijn; de pester, het slachtoffer, de medeleerlingen (klas) en de ouders/school. Tijdens de uitleg van de opdracht wordt hier in de derde les meer over verteld.

3. De twee verschillende scenario's bespreekt de docent door een onderwijsleergesprek aan de hand van de volgende vragen*:
  - Welke keuzes zijn er gemaakt zodat de hoofdpersoon in de problemen kwam of in actie kwam?
  - Hoe reageerden de leerkracht en leerlingen in de klas waar de hoofdpersoon te gast was?
  - Wat vinden jullie van dit eindscenario?
Hoe voelt het dat jullie hier uitkwamen?
Je hebt iets kunnen veranderen aan het pesten.
Zijn er toch nog dingen die je anders zou doen?
  - Hadden jullie deze gevolgen verwacht?
Waarom wel of niet?

- Wat denken jullie dat de andere personages in de film vinden van de keuzes die jullie hebben gemaakt?
- Leef je eens in, in de gevoelens van de gepeste jongen, de pester en andere klasgenoten; Waarom gedragen zij zich zo?

*De vragen komen uit de begeleidende handleiding van It's up to you.nu.

Huiswerk

Rond de les af met een vooruitblik op Les 3. Laat de leerlingen zelf 4 tips tegen pesten opschrijven. Voor elke doelgroep 1. De doelgroepen zijn: de pester/ het slachtoffer/ de school of ouder/ de meelopers. Deze tips worden in de volgende les gebruikt voor het maken van de poster.

Les 3 (workshop) - Module 2

Door: Docent praktijkonderwijs/ in klaslokaal met smartboard/ 1 lesuur

In de derde en de vierde les gaan de leerlingen praktisch aan de slag met het onderwerp. Ze maken in tweetallen de poster Sociaal met media voor in de school waarop het pesten centraal staat. Per poster wordt een andere doelgroep aangesproken; het 'slachtoffer', de pester, medeleerlingen, en de ouders/school. De leerlingen bedenken wat ze deze doelgroep willen vertellen over cyberpesten. De poster voor het 'slachtoffer' kan bijvoorbeeld tips bevatten wat je kan doen als je last hebt van cyberpesten, het telefoonnummer van de kindertelefoon en een bemoedigende slogan als 'Last van cyberpesters? Je bent niet alleen!' De poster voor de medeleerlingen is bijvoorbeeld een poster waarop tips staan wat een leerling kan doen als hij andere kinderen kent die last hebben van cyberpesten.

De poster moet in ieder geval aan het volgende voldoen:

- Doelgroep moet herkenbaar zijn. (pester, slachtoffer, medeleerlingen of ouders/school).
- Slogan/kreet (net zoals 'Mediamarkt, ik ben toch niet gek!').
- De tip die ze voor de doelgroep hebben verzonnen in les 2.
- Een beeld dat de boodschap versterkt, bestaande uit een gemaakte voorgrondfoto op een gekozen achtergrond uit het bewerkingsprogramma postermymwall.com.

Tijdschema les 3 - workshopleider

Les 3 (100 min) –opdracht Poster *Sociaal met media*

	wat	hoe
10. min	1. Introductie	Opstart praktijkles nieuwe module, terugblik theorielessen.
15. min	2. Opdracht poster uitleggen	Uitleg doelgroepen en voorbeeldposters.
20. min	3. Schets maken	Uitwerken van schetsformulier aan de hand van opdrachtkaarten.
15 min	4. Foto's maken	Leerlingen maken een foto aan de hand van opgegeven opdrachtkaartjes.
10 min	5. Opslaan	Foto's opslaan op de computers. Leerlingen even pauze.
10 min	3. Pixlr uitleggen	Uitleg van uitknippen van foto's op een andere achtergrond en Pixlr vast laten zien.
10 min	7. Afsluiting	Schetsformulieren verzamelen en afronden. Uitleg volgende les.

Beschrijving lesinhoud onderdelen

1. Introductie van de praktijkles en voorstellen van de workshopleiders door de docent.
De workshopleider legt kort uit hoe de les gaat verlopen en wat de leerlingen kunnen verwachten.
2. De workshopleider/docent legt de opdracht voor het maken van de poster uit door in eerste instantie duidelijk te maken wat het doel van de poster is; De doelgroep tips en/of een boodschap meegeven over cyberpesten. De poster voor het 'slachtoffer' kan bijvoorbeeld tips bevatten wat je kan doen als je last hebt van cyberpesten, het telefoonnummer van de kindertelefoon en een bemoedigende slogan als 'Last van cyberpesters? Je bent niet alleen!' De poster voor de medeleerlingen is bijvoorbeeld een poster waarop tips staan wat een leerling kan doen als hij andere kinderen kent die last hebben van cyberpesten. Als de leerlingen aan de slag gaan in duo's krijgen ze een opdrachtkaartje met een doelgroep en de bijbehorende eigenschappen waar ze rekening mee moeten houden.

De workshopleider/docent laat de voorbeelden van geschikte posters zien. Het moet voor de leerlingen duidelijk worden dat ze tijdens het maken van de poster rekening houden met leesbaarheid, kleurgebruik, foto's etc. Er wordt een poster vertoond uit de praktijk en een voorbeeld dat andere leerlingen hebben gemaakt (nog niet tijdens de pilot). De voorbeelden zijn te vinden in de bijbehorende Prezi.
3. Na de instructie worden de leerlingen in duo's verdeeld en krijgt elk duo een opdrachtkaartje met daarop een doelgroep en de eigenschappen van deze doelgroep. Daarnaast krijgen ze het schetsformulier waarop ze de slogan/kreet voor de doelgroep, de tip, een boodschap en/of waarschuwingen kunnen noteren. Op het formulier maken de leerlingen een schets hoe ze de poster willen maken.
4. De leerlingen maken een foto, waarin een bepaalde pestsituatie verbeeld is, die aansluit bij de doelgroep. Deze situaties zijn gegeven op de opdrachtkaarten die ze hebben ontvangen. Ze doen dit bij voorkeur tegen een witte achtergrond, wat uitknippen vergemakkelijkt. De foto's worden door de docent/workshopleider opgeslagen. Bij voorkeur gebeurt dit op de leerling account. Wanneer dit niet mogelijk is, op de computer van de docent of USB stick.
5. De workshopleider blikt vooruit naar de tweede workshop door een toelichting van het programma Pixlr. Hij/ zij laat zien hoe de leerlingen een foto kunnen uitknippen. De docent kijkt mee voor de volgende les.
6. Aan het eind van de les worden de schetsformulieren verzameld door de workshopleider/docent. De les wordt afgerond door kort uit te leggen dat de leerlingen tijdens de volgende les verder werken aan de poster.

Les 4 (workshop) - Module 2

Door: Docent praktijkonderwijs/ in klaslokaal met smartboard/ 1 lesuur

Tijdschema les 4 – Docent

Les 2 (100 min) – afronden schetsformulier, poster maken, evaluatie

ochtend	wat	hoe
10 min	1. Terugblikken vorige les	Herhalen opdracht poster en voorbeelden laten zien.
20 min	2. Foto's uitknippen in Pixlr.	Uitknippen van voorgrondfoto en opslaan.
15 min	3. uitleg postermywall.com	Korte instructie.
30 min	4. poster maken in postermywall.com	Foto's openen, bewerken en uiteindelijk opslaan.
20 min	5. Evaluatie posters	Klassikaal (op het smartboard) aan de hand van tips en tops.
5 min	6. Afsluiten	Opruimen en verwijzen naar de volgende module.

Beschrijving lesinhoud onderdelen

- In het computerlokaal blikt de workshopleider/docent terug op de vorige les door het voorbeeld van de poster nog een keer te laten zien (belangrijk voor leerlingen die er niet waren). Bespreek nogmaals wie de doelgroep van de poster is en welke tips of waarschuwingen hierop worden gegeven.
- Na de instructie gaan de leerlingen aan de slag met het uitknippen van de foto in het programma Pixlr.com. Dit programma is gratis te gebruiken via het internet. Doe de leerlingen voor hoe het uitknippen op de computer werkt. Dit hebben ze vorige week al even gezien als afsluiting van de les. We gebruiken hiervoor het toverstafje. Daarna openen ze hun eigen foto, knippen hem uit en slaan hem op op een locatie waar ze gemakkelijk bij kunnen.
- Geef de leerlingen een korte instructie van het programma Postermywall.com. Van belang is dat hierbij aan de orde komen:
  - Ze starten met de keuze 'Image Background' en kiezen daar een kleur. Daarna gaan ze in het programma de achtergrond aanpassen.
  - Het kiezen van een achtergrond van de foto. Welke achtergrond past bij jouw foto?

- Het plaatsen van de gemaakt foto op de achtergrond
  - Het plaatsen van tekst.
  - Het plaatsen van extra illustraties vanuit Clip art.
4. De leerlingen gaan zelf aan de slag met het maken van de poster. Beantwoord vragen indien nodig. Als de leerlingen klaar zijn met het maken van de poster wordt de poster gedownload in het programma en opgeslagen op de computer. Kies tijdens het downloaden voor de gratis optie. De docent verzamelt alle posters op zijn computer voor de evaluatie. Voor de evaluatie kunnen de posters worden geprint of digitaal worden gepresenteerd.
5. Evalueer de posters met de jongeren. Hoe komt de boodschap op hen over en herkennen ze de doelgroep terug in de posters?

Terugblikken naar theorielessen

- Wat is online cyberpesten?
- welke tips kun je de verschillende betrokkenen meegeven?
- Is je visie op pesten veranderd? Zou je eerder een ander helpen?

Evaluatie poster

- Wat is het verhaal achter je poster? Kom dit overeen met het verhaal van het opdrachtkaartje?
  - Op welke manier hebben de leerlingen het verhaal uitgebeeld
  - Wat zijn de tops van de poster? (Wat is er goed aan?)
  - Wat zijn de tips voor de poster? (Wat kan de volgende keer beter?)
6. Afsluiting. Verwijs naar module 3. De module seksualiteit en het internet.

Tips & Tricks voor in de reguliere lessen

Bronnen, thema's, voorbeelden die ze in vervolglussen kunnen behandelen.

Bronnen:

- Reclame Sire tegen Cyberpesten
<http://www.youtube.com/watch?v=xkvv-HNRkqg>
- Aflevering van het Belgische Karrewiet Plus over cyberpesten.
<http://www.ketnet.be/karrewietplus/online-pesten/reportage>
- Website waar kinderen terecht kunnen om hun ervaringen met cyberpesten te delen.
<http://www.kindertelefoon.nl>
- Website van mijnkindonline met informatie en bronnen
<http://mijnkindonline.nl/onderwerpen/cyberpesten>
- www.postermywall.com
Online programma om gemakkelijk posters mee te maken
- www.pixlr
online bewerkingsprogramma

Meer bronnen vind je op de website www.promediawijsheid.nl